

haardt, at der endog saa strabedes Hul i Kassebunden. Da var vi som sagt ved Bunden. Nu er der i Løbet af de herester følgende 2 Aar lagt betydelige Midler til Side, og vi ere nu naaede op saaledes, at Kassebeholdningen tæller noget over 20 Millioner Kroner. Deraf ere jo ganske vist en Del saaledes bestaaende, at de ikke kunne anses for disponible, og man regner i Regelen, at der til Maskinertets daglige Forbrødenheder altid maa være en ret stor Beholdning, en Beholdning af ca. en halv Snes Millioner Kr. Men der er dog ikke Tvivl om, at der med runde Tal allerede nu er i Kassebeholdningen af rent ud disponible Midler en halv Snes Millioner Kroner. Vi ere altsaa igen inde paa den Bane, der førte til den kolossale Kassebeholdning i 1885, hvis Historie og Stæbne vi alle mindes — ja, nogle maaſte med Glæde, andre med ſaa meget større Sorg. Jeg tror, det er i rette Tid at gøre opmærksom paa, at medens dette Spor jo kan ſe meget glædeligt ud fra et finansielt Synspunkt, er det i og for ſig ikke nogen fornuftig Statshuusholdning, at blive ved at henlægge og opſummere Beholdningen i Kassen. Jeg ſtal ikke paa nogen Maade kunne nærmere ind paa at udvikle den Friſtelse, der deri kan ligge for en Regering. Jeg er overbevist om, at den nuværende Regering paa ingen Maade vil ſole ſig ſvag over for en ſaadan Friſtelse, ſom det erede Medlem fra Ringbøbing (S. C. Chriſtensen) ſigtede til, at Finansminiſterens Udtaleſer i Sommer ſkulde have ſtillet i Udfigt; jeg gaar ud fra, at det ikke er ſaa. Men der er ingen Tvivl om, at en lignende Statskaſje indeholder en Friſtelse ikke alene for enhver Regering, men ogsaa for enhver Rigsdag til at være mindre nøjeregnende med Henſyn til den hele Statshuusholdning, end man ellers vilde være. Jeg tror, det ſundedeſte finansielle Standpunkt er det, at vi kunne ſaa vore Indtægter og Udgifter til netop at balancere, ſaaledes at der ikke er noget at løbe paa, at vi ikke heller gøre Regning paa noget Overſkud til at opſummere i Kassen. Det er ſikkert et godt gammelt Ord, at den bedste Kaſſe er og bliver altid Borgernes Lomme. Naar vi da ſpørge om, hvad Grunden er til, at der i Løbet af de ſidſte 3 Aar, eller rettere netop i det ſidſte Aar er foregaaet en ſaa iøjnefaldende Fremgang, vil det ſtrafs ſes, at dette ſtyldes to Grunde. Den ene er den overordentlige Stigning af de indirekte Skatter, ſom ere opførte paa § 5, en Stigning, der er ſaa ſærdeles iøjnefaldende nu, idet vi nemlig i Løbet af de 4 foregaaende Aar have om ikke juſt ſtaaet ſtille, dog kun haft en

Fremgang i de indirekte Afgifter i alle 4 Aar af knap 1 Million, hvorimod det ſidſt aflagte Regnskab her viſer en Fremgang af ca. 2½ Million Kr., for at nævne runde Tal. Dette er en ganske iøjnefaldende Fremgang, der her har fundet Sted. Den anden ligeſaa iøjnefaldende Grund er den Forøgelse i Indtægt af henimod 2 Millioner Kr., ſom Statsbanerne have givet efter det ſidſte Regnskab i Modſætning til det næſtforegaaende Regnskaſaar. Fremgangen paa diſſe to Poſter løber altsaa op til imellem 4 og 5 Millioner Kr. Dette er ſom ſagt ikke alene et glædeligt finansielt Reſultat for Statskaſſen; men man har ogsaa Lov til det at ſe et Barometer for den Stigning i Købeevnen i vort Land, ſom jo maa være Forudſætningen for en ſaa overordentlig stor Indtægtsforøgelse af Forbrugsafgifterne, ſom ere opførte paa § 5. Naar vi ved Siden deraf ſe ud over Samfundet i det hele og høre de ſtarke Klager, ſom ſnart ſagt overalt lyde over de onde Tider og nedadgaaende Konjunkturer, synes her at være et meget ſtarft Modſætningsforhold, nemlig paa den ene Side den ſtigende Købeevne, ſom har frembragt de ſtigende indirekte Afgifter, og paa den anden Side de ſtarft dalende Konjunkturer, ſom vi paa flere Omraader maa indrømme ere til Stede. Det er viſt nok ſaa, at ikke alle Dele af Samfundet ſtaa ens over for dette Forhold, men at der tværtimod er Dele af Samfundet, ſom lide ſtarft under de daarlige Konjunkturer, medens andre have følt dem mindre. I alt Fald i det ſjebliſke Bunden er naaet i Synningen, og Stigningen begynder, kommer derved ogsaa bedre Konjunkturer for de Dele af Samfundet, ſom i Almindelighed heurægnes under Handel og Induſtri. Der er vel næppe Tvivl om, at ligesom diſſe Dele af Samfundet ere dem, der ere de ſtarfteſte Forbrugere af toldpligtige Varer, ſaaledes ſtyldes ogsaa Opgangen i diſſe Indtægter i Løbet af det ſidſte Aar fortrinſvis forbedrede Konjunkturer for diſſe Dele af Samfundet. Paa Landbruget hvilere Trykſket derimod fremdeles, og om der end netop i den allerſidſte Tid i de allerſidſte Maaneder synes at ſpores en ringe Udfigt til, at man ogsaa der har naaet Bunden, og at det begynder at gaa ganske ſmaat opad, er det dog viſt nok ſaa, at man endnu er overordentlig langt nede, og at Trykſket der hvilere overordentlig haardt. Det Onſke og Bøn derfor, ſom er blevet fremſat i tidligere Samlinger, her om at være opmærksom paa, hvad der maatte kunne gøres for at lette Byrden der, hvor Trykſket føles tungſt for